

56 Dagelijks leven in de Bijbel-6 Overlijden en begraven (1)

Door het warme klimaat was en is in Israel een snelle begrafenis nodig. Als iemand stierf werden de ogen gesloten, en het lichaam gewassen en in stroken linnen gewikkeld. De mannen zorgden voor de mannen en de vrouwen voor de vrouwen. Het lichaam werd niet in een kist gelegd, zoals bij ons, maar op een houten baar (een soort plank), en zo naar de begraafplaats gedragen. Familie en vrienden maakten er in de ochtend een hele voorstelling van. Er werd hard gehuild en men zong klaagliederen. De kleding werd gescheurd, de schoenen gingen uit - die mochten bij de begrafenis niet gedragen worden. Iedereen liep op blote voeten naar het graf. Mannen strooiden as op hun hoofd en schoren hun baard af. Soms werden er klaagvrouwen ingehuurd om klaagliederen te zingen. Hoe rijker men was, hoe meer klaagvrouwen ingehuurd werden. De rouwtijd duurde zeven dagen, maar bij belangrijke mensen kon dat veel langer zijn. Voor Jozef was het zelfs zeventig dagen en voor Mozes dertig. In de rouwtijd werd er gevast. Dat is sober en weinig, op sommige tijden helemaal niet, eten. Bij de begrafenis zelf werd niet gevast. Familie en vrienden zorgden voor een groot begrafenismaal bij het graf. Rijke mensen hadden vaak speciaal gemaakte graven, uitgehakt in rotsen. Die lieten ze tijdens hun leven al maken. Er werd een speciale ruimte uitgehakt om de dode op te leggen. De grotten waren groot genoeg voor de hele familie, en werden vaak honderden jaren gebuikt. Als na jaren er alleen nog botjes over waren, werden die keurig in een houten of stenen kistje gelegd en in een uitgehakte richel gezet. De plek kon dan weer gebruikt worden. De ingang werd met een witgekalkte steen afgesloten. Zo wist iedereen dat het een graf was. Aanraken van een dode of graf maakte je onrein. Onrein was onheilig. Dan mocht je een tijdje niet naar de tempel en niemand mocht je aanraken. Toen Sara stierf had Abraham geen plek om haar te begraven. Het hele land was hem beloofd door God, maar hij had nog niets. Voor heel veel geld kocht hij een stukje land met een spelonk. Daar kon hij Sara begraven. Maar arme mensen werden in een ondiep graf in de grond gelegd, dat, net zoals een grafspelonk, met een platte witgekalkte steen werd afgedekt.

